

Tuuli Kunnas
RTT standardisointi

28.5.2021

RTT standardisoinnin yleisohje

1. Soveltamisala

Tässä ohjeessa esitetään standardisoinnin päätoiminnot ja niihin liittyvää ohjeistusta sekä viittaukset op-paisiin ja ohjeisiin, joissa toiminnot ohjeistetaan yksityiskohtaisemmin.

2. Viitedokumentit

RTT 02 RTT standardisoinnin seurantaryhmien toimintasäännöt

RTT 03 RTT:n toimialaan kuuluvat standardisoinnin seurantaryhmät ja niille kuuluvat CENin ja ISON tekniset komiteat

SFS-opas 4:2020 Suomalaisen SFS-standardin laadinta ja rakenne

SFS-opas 5:2020 Eurooppalaisten ja kansainvälisten standardien sekä muiden julkaisujen kansallinen käsittely

SFS-opas 13:2020 CENin ja CENELECin jäsenjärjestöjä koskevat kriteerit. Suomen Standardisoimisliiton ja sen toimialayhteisöjen arvioinneissa käytettävä tarkistuslista

CENin äänestysjärjestelmän käyttöohjeet (Electronic Balloting Portal)

ISON äänestysjärjestelmän käyttöohjeet (Electronic Balloting Portal)

Global Directoryn ohje

FINSTA-tietokannan käyttöohje

3. Standardisointitoiminta RTT:ssä

RTT standardisoinnissa ja sen hallinnoimissa standardisointiryhmissä, joista RTT:ssä käytetään nimitystä seurantaryhmät, noudatetaan SFS-oppaita 4 ja 5 tämän ohjeen luvussa 4 esitetyin täydentävin ohjein. RTT hoitaa kansallisen seurannan ja osallistumisen organisoinnin vastuullaan olevien CENin ja ISON tekniisiin komiteoihin SFS-oppaan 5 mukaisesti.

RTT standardisoinnissa noudatetaan kansallisessa seurannassa ja CENin ja ISON työhön osallistumisessa SFS-oppaan 5 ohjeistusta tämän ohjeen luvussa 4 esitetyin täydentävin ohjein.

4. RTT:n täydentävät standardisointitoiminnan ohjeet

Yleistä

RTT standardisoinnin seurantaryhmissä noudatetaan RTT standardisoinnin seurantaryhmien toimintasääntöjä RTT 02, jotka pohjautuvat SFS-oppaassa 5 esitettyyn toimintasääntömalliin.

Kansalliset työkohteet hallinnoidaan SFS:n standardisoinnin tietokannan FINSTAn tietojen perusteella. Eurooppalaiset ja kansainväliset työkohteet hallinnoidaan sekä FINSTAn tietojen että myös CENin komiteatietojen perusteella.

TAY-vastuuhenkilö kirjaa uudet kansalliset työkohteet FINSTAan, kun suomalaisen standardin laadinta päätetään käynnistää RTT:n standardisoinnin seurantaryhmässä. Mikäli laadittava suomalainen standardi ei kuulu minkään seurantaryhmän toimialaan, tekee päätöksen laadinnan käynnistämisestä RTT standardisoinnin vastuuhenkilö. Samassa yhteydessä nimeää RTT standardisoinnin vastuuhenkilö suomalaista standardia laativalle työryhmälle TAY-vastuuhenkilön. TAY-vastuuhenkilö tarkistaa jokaisen uuden kansallisen työkohteen kohdalla, että sitä ei koske eurooppalainen toimenpidekielto (standstill).

Arvioinnin perusteella päätetään seurantaryhmässä kansainvälisiä ISO-komiteoita koskevat P- tai O-jäsenyydet.

Tieto RTT standardisoinnin standardisointiohjeista, standardisoinnin organisaatiosta, vastuuhenkilöstä ja listaus RTT:n vastuulla olevista CEN ja ISO TC:eistä ja kansallisista seurantaryhmistä on RTT:n standardisoinnin kotisivuilla. Kunkin RTT:n vastuulla olevan CENin tuoteTC:n TAY-vastuuhenkilö kerrotaan myös hEN Helpdesk www-sivustolla, jota RTT ylläpitää.

Standardiehdotuksen valmistelu

Kansallisten standardiehdotusten valmistelu sekä vaikuttaminen eurooppalaisiin ja kansainvälisiin standardisointiehdotuksiin tapahtuu RTT:n standardisoinnin seurantaryhmissä. Kukin RTT:n seurantaryhmä hoitaa sen aihealueen standardisointia, jonka CENin ja ISON tekniset komiteat on sille määritetty RTT 03:ssa. Seurantaryhmä hoitaa myös vastaavan aihealueen kansallista standardisointia. RTT 03:n vahvistaa RTT:n standardisoinnin vastuuhenkilö.

RTT toimittaa standardien työkohdetietoja ja työohjelmia kysyjille pyynnöstä, mikäli tiedot eivät ole suoraan kysyjän saatavilla esim. seurantaryhmän jäsenenä.

Jos RTT:n vastuulla olevalle CENin tai ISON tekniselle komitealle ei ole seurantaryhmää, kenellä tahansa kiinnostuneella on pyynnöstä mahdollisuus saada standardisointiaineisto RTT:n TAY-vastuuhenkilöltä standardisointitarkoituksiin.

TAY-vastuuhenkilö kirjaa uudet kansalliset standardisoinnin työkohteet ja näiden päivitykset Finstaan siinä vaiheessa, kun standardin laadinta/päivitys käynnistyy.

Standardiehdotuksen lausuntokierroskäsittely ja äänestys

Eurooppalaisten ja kansainvälisten standardiehdotusten lausuntokierroskäsittely hoidetaan SFS-oppaan 5 mukaisesti ja kansallisten standardiehdotusten lausuntokierroskäsittely hoidetaan SFS-oppaan 4 mukaisesti.

CENin ja ISON (P-jäsenyys) sääntöjen edellyttämät standardiehdotusten lausuntovaiheen kansalliset lausuntokierrokset käynnistyvät automaattisesti FINSTAssa olevien vaihe- ja määräaikatietojen perusteella. TAY-vastuuhenkilö voi halutessaan käynnistää lausuntokierroksen jo aiemmin. Kansallisten standardien lausuntokierrostietojen kirjaamisesta FINSTAssa ja siirrosta SFS:n lausuntopyyntöpalveluun (LP-palvelu) vastaa TAY-vastuuhenkilö.

Lausuntokierroksella ja äänestyksessä saapuneet lausunnot, jotka on saatu seurantaryhmältä ym. jake- lussa olleilta tai muilta tahoilta LP-portaalin kautta, käsitellään joko seurantaryhmissä tai mikäli seuranta- ryhmää ei ole, tarvittaessa (jos on eriäviä näkemyksiä) Suomen kanta muodostetaan erikseen koolle kut- sutussa ns. lausuntojenkäsittelykokouksessa. TAY-vastuuhenkilö kirjaa lausuntopyynnöt ja lausuntoyh- teenvedon seurantaryhmän eCommittee-sivuilla.

Jos jokin taho on tyytymätön seurantaryhmässä päätettyyn kantaan, niin taho voi tehdä siitä valituksen RTT:n standardisoinnin vastuuhenkilölle ja/tai SFS:lle. SFS ottaa kantaa siihen, onko standardisointipro- sessi RTT:ssä hoidettu asianmukaisesti.

RTT:n standardisointitoimintaa koskevien sidosryhmiltä saatujen kirjallisten valitusten käsittely tapahtuu siten, että RTT:lle toimitettuihin kirjallisiin valituksiin vastaa RTT:n standardisoinnin vastuuhenkilö ja toi- mittaa kopiot valituksesta ja RTT:n vastauksesta SFS:ään. Kirjallisen valituksen voi toimittaa myös suoraan SFS:ään tai sen voi tehdä, jos RTT:n vastaus ei tyydytä. Tarvittaessa valitusta koskevat päätökset tehdään SFS:n standardisointilautakunnassa.

Standardien vahvistaminen

TAY-vastuuhenkilö hoitaa tarvittaessa eurooppalaisten EN-standardien ja kansainvälisten ISO-standardien vahvistuttamisen FINSTAssa.

EN-standardit vahvistetaan yleensä välittömästi SFS:n toimesta. Jos perustellusta syystä vahvistamista on syytä viivyttää, niin tästä tehdään merkintä FINSTAssa jo lausuntovaiheessa. Tämä on tarpeen esimerkiksi silloin kun kyseessä on jo käännetyn EN-standardin muutos tai revisio ja muutos/revisio on päätetty kää- ntää. Tällöin pyritään päivitetty käännös tekemään ennen standardin vahvistuttamista. Vahvistaminen on kuitenkin tehtävä viimeistään yksi kuukausi ennen DOP-päivää.

Kun kyseessä on rakennustuotteiden CE-merkintään johtava harmonisoitu tuotestandardi, niin ruksi laite- taan kohtaan 'Sisältää rakennustuotedirektiivin/asetuksen yhdenmukaistetun osan' silloin kun standardi on julkaistu komission virallisessa lehdessä OJ.

Standardien ajan tasalla pitäminen ja kumoaminen

TAY-vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia, että ne RTT:n vastuulla olevat suomalaiset SFS-standardit ja kansainväliset SFS-ISO-standardit, jotka kuuluvat hänen vastuualueellaan olevien CENin tai ISO:n TC:iden standardisoinnin aihealueeseen, päivitetään tarvittaessa ajan tasalle tai kumotaan. SFS-standardien ja SFS-ISO-standardien ajankäytöstä arvioidaan säännöllisesti vähintään 5 vuoden välein FINSTAn hälytysten perusteella.

Jos RTT:n vastuulla oleva kansallinen SFS-standardi ei kuulu minkään RTT:n hoidossa olevan CENin tai ISO:n TC:n standardisoinnin aihealueeseen, niin RTT standardisoinnin vastuuhenkilö huolehtii ko. standardien päivittämisestä, siirtämisestä toiselle SFS:n toimialayhteisölle tai kumoamisesta yllä esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

TAY-vastuuhenkilö tai RTT standardisoinnin vastuuhenkilö hoitaa kansallisten SFS-standardien kumoamisen SFS-opiaan 4 mukaisesti.

Standardien kääntäminen

RTT pitää yllä käännöstarvelistausta, jossa käännöstyöt on priorisoitu. Priorisointilistaus on TAY-vastuuhenkilöiden nähtävillä ja heidän kauttaan RTT:n seurantaryhmien jäsenet voivat saada tietoa tulevista käännöksistä. Seurantaryhmiin kuulumattomille henkilöille tietoa käännöstilanteesta antaa pyydettyä RTT standardisoinnin vastuuhenkilöä.

RTT:n oma käännöspalvelu hoitaa pääsääntöisesti standardien raakakäännösten kääntämisen. Tarvittaessa käännöstyö teetetään aihealueeseen erikoistuneilla konsulteilla. Käännösten tarkastamisen järjestämisen hoitaa TAY-vastuuhenkilö.

Huom: FINSTAssa standardin vahvistamisvälilehdelle laitetaan julkaisukieleksi englanti, vaikka suomenkielinen käännös on tulossa. Tieto suomenkielisestä käännöksestä tulee pelkästään käännökset-välilehdelle.

5. Ohjeen vahvistaminen

Tämän RTT:n standardisoinnin yleisohjeen on vahvistanut RTT standardisoinnin vastuuhenkilö.